ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018

1. ΟΡΑΜΑ

Όραμα του Τμήματος Δασών είναι η διατήρηση των δασών στη βέλτιστη δυνατή κατάσταση και η επίτευξη του μέγιστου περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού οφέλους το οποίο θα είναι ισορροπημένο, θα στηρίζεται στην αρχή της αειφορίας και θα ικανοποιεί τις προσδοκίες της κοινωνίας.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή του Τμήματος Δασών είναι η προστασία και η προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των δασών, καθώς και η βελτίωση του πρασίνου με την ανάπτυξη και εφαρμογή της Δασικής Πολιτικής και Νομοθεσίας, την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές, την κλιματική αλλαγή και άλλους παράγοντες, την ενίσχυση των προστατευτικών λειτουργιών των δασών, την προστασία της βιοποικιλότητας, την προώθηση της δασικής αναψυχής και την παραγωγή δασικών προϊόντων.

3. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν ήταν η αποτελεσματική προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και άλλους παράγοντες, η αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων υπηρεσιών των οικοσυστημάτων, η ενίσχυση της δασικής αναψυχής και των άλλων κοινωνικοοικονομικών λειτουργιών και η βελτίωση του πλαισίου πολιτικής, της παραγωγικότητας και της εκπαίδευσης.

4. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, στον Προϋπολογισμό του 2018 εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €39.913.336. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €38.580.606 (δηλ. ποσοστό απορρόφησης ίσο με 96,66%).

5. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2018 είχε έσοδα €7.252.249 τα οποία προέρχονται από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Για επιπρόσθετο ποσό ύψους €1.226.474, που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια λόγω άρνησης των ενοικιαστών να

πληρώσουν, θα καταβληθεί προσπάθεια επιτάχυνσης της είσπραξής τους χρησιμοποιώντας και νομικά μέτρα.

6. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το 2018 άρχισε η διαδικασία τροποποίησης του Κανονισμού 10 των περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμών του 2012 έως 2017 έτσι ώστε να επεκταθεί η περίοδος για την οποία θα επιτρέπεται η διεξαγωγή διεθνών αγώνων ταχύτητας εντός κρατικών δασών, τροποποιήθηκε το άρθρο 32 του βασικού νόμου με το οποίο καθορίζονται αυστηρότερες ποινές για αδικήματα σε σχέση με το άναμμα φωτιάς και την πρόκληση πυρκαγιάς και συνεχίστηκε η διαδικασία τροποποίησης των άρθρων 32 και 47 του βασικού νόμου, ώστε να προστεθεί ένα νέο αδίκημα σε σχέση με την πρόκληση πυρκαγιάς και να παραχωρηθεί στον Διευθυντή του Τμήματος Δασών δυνατότητα δημιουργίας αντιπυρικών ζωνών εντός ιδιωτικών τεμαχίων που βρίσκονται εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από την οροθετική γραμμή του κρατικού δάσους.

7. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών εντός του υπό αναφορά έτους, ανέρχεται σε 237 και αναλύεται ως εξής:

- 32 πυρκαγιές με σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη
- 133 πυρκαγιές με σημείο έναρξης εντός της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τη Κρατική Δασική Γη
- 72 πυρκαγιές με σημείο έναρξης πέραν της ζώνης των δύο χιλιομέτρων από τη Κρατική Δασική Γη

Από τις πιο πάνω πυρκαγιές μόνο 130 έκαψαν δάσος ή άλλη δασώδη έκταση.

Η συνολική Κρατική Δασική Γη που κάηκε εντός του έτους ήταν 45,82 εκτάρια. Από όλες τις πυρκαγιές, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, κάηκε επίσης χαλίτικη και ιδιωτική έκταση 1.150,30 εκταρίων.

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες εντός του έτους προς αυτή τη κατεύθυνση ήταν οι ακόλουθες:

- Η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 489 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες.
- Οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Λειτουργία της Μονάδας Πτητικών Μέσων. Τα αεροσκάφη παρέμειναν σε επιφυλακή και εκτελούσαν περιπολίες κατά τις μέρες με υψηλό κίνδυνό έκρηξης και εξάπλωσης πυρκαγιών καθόλη τη διάρκεια της θερινής περιόδου και χρησιμοποιήθηκαν για την κατάσβεση 31 δασικών πυρκαγιών και άλλων 41 πυρκαγιών υπαίθρου.
- Εφαρμόστηκε πρόγραμμα επιφυλακής των Δασικών Υπαλλήλων στους Δασικούς Σταθμούς.
- Κατασκευάστηκαν 2,37 χιλιόμετρα νέων δρόμων προσπέλασης. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις και συντηρήσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκε μια νέα αντιπυρική λωρίδα μήκους 0,3 χιλιομέτρων και συντηρήθηκαν 951,04 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων στα Κρατικά Δάση.
- Εγκαταστάθηκαν πέντε (5) νέα υδροστόμια, τέσσερα (4) στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και ένα (1) στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους.
- Κατασκευάστηκαν τρεις (3) νέες υδατοδεξαμενές στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Συνεχίστηκε ο εμπλουτισμός και εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού για καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Κατά το 2018 παραλήφθηκαν τέσσερα (4) νέα μεγάλα πυροσβεστικά οχήματα και 13 μικρά πυροσβεστικά οχήματα ταχείας επέμβασης. Παραλήφθηκαν επίσης δύο (2) καινούργιοι προωθητές γαιών καθώς και δύο (2) φορτηγά οχήματα για τη μεταφορά τους σε περίπτωση πυρκαγιάς. Αγοράστηκαν επίσης 8 καινούργια οχήματα μεταφοράς προσωπικού καθώς και (2) δύο οχήματα μεταφοράς εμπορευμάτων.
- Λειτουργία του αυτόματου Συστήματος Ανίχνευσης Πυρκαγιών, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Δάσος Ακάμα εντός του 2009.
- Εορτασμός της "Εβδομάδας Προστασίας των Δασών" από τις 04/05/2018 μέχρι τις 10/05/2018.
- Εκστρατείες διαφώτισης και ευαισθητοποίησης του κοινού με διαλέξεις σε σχολεία, στρατόπεδα και άλλα οργανωμένα σύνολα ενώ παράλληλα διανεμήθηκε διαφωτιστικό υλικό και μεταδόθηκαν/ δημοσιεύτηκαν μηνύματα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

- Εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών και στη χρήση πυροσβεστικού εξοπλισμού.

β) Καταπολέμηση επιβλαβών δασικών οργανισμών

Συνεχίστηκαν και το 2018 οι αεροψεκασμοί καθώς και οι επίγειοι ψεκασμοί κατά του εντόμου της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsonii Tams*). Κατά τη διενέργεια των ψεκασμών χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία έχουν ως κύριες δραστικές ουσίες το βακτήριο *Bacillus thuringiensis* ssp. *Kurstaki* (Bactoil) και τον ακτινομύκητα *Saccharopolyspora spinosa* (Tracer).

8. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2018, δασώθηκαν 4,5 εκτάρια και αναδασώθηκαν άλλα 52,5 εκτάρια τα οποία αφορούσαν Κρατικά Δάση που είτε είχαν καεί ή ήταν υποβαθμισμένα.

Οι εργασίες αναδάσωσης και επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995 συνεχίστηκαν.

Επίσης, εντός του έτους έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 10,4 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο, είτε δεν είχε ικανοποιητική αναγέννηση καθώς και αναπλήρωση αποτυχιών σε έκταση 12,2 εκταρίων.

Τέλος, μετά από παραχώρηση πιστώσεων στο Τμήμα Δασών από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, το Τμήμα Δασών προχώρησε σε δάσωση ιδιωτικής έκτασης ενός 0,3 εκταρίων στο Μεταλλείο Αγροκηπιάς.

9. ΔΑΣΙΚΗ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑ

Το 2018 διεκπεραιώθηκαν κτηματολογικές εργασίες για υποθέσεις που αφορούσαν Κρατική Δασική Γη και διεξάχθηκαν επίσης διάφορες χωρομετρικές εργασίες.

10. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, το Τμήμα διοργάνωσε γιορτές, διαλέξεις, συμμετείχε με λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους, Αθαλάσσας και Κάβο Γκρέκο συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία.

Εντός του 2018, το Τμήμα Δασών συμμετείχε σε τέσσερα (4) προγράμματα LIFE+, σε τρία (3) προγράμματα INTERREG καθώς και σε άλλα τέσσερα (4) προγράμματα.
Το Τμήμα Δασών διατηρεί τρείς Βοτανικούς Κήπους οι οποίοι βρίσκονται στον Αμίαντο στο Τρόοδος (Α. Γ. Λεβέντης), στον Ακάμα (Λουτρά της Αφροδίτης) και στην Αθαλάσσα (Δασοβοτανικός Κήπος Α΄ και Β΄). Κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης, εμπλουτισμού και επέκτασης των Βοτανικών Κήπων με συλλογή πολλαπλασιαστικού υλικού για εγκατάσταση σε αυτούς.
Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης αιωνόβιων δέντρων, τόσο εντός, όσο και εκτός των Κρατικών Δασών, καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης.
Εντός του 2018, συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών καθώς επίσης και ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου (HERBARIUM) του Τμήματος Δασών. Το 2018 πραγματοποιήθηκε συλλογή και αναγνώριση 200 νέων δειγμάτων, που αντιστοιχούν σε 130 είδη φυτών.

11. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.
Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για την ανάπτυξη ή και την επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης και για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματουργικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση κλπ.
Εντός του 2018, λειτούργησαν συνολικά 45 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23.376 ατόμων, καθώς και τρείς (3) κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων.
Μέσα στο 2018 εκτελέσθηκαν διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα Κρατικά Δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον, τόσο από ντόπιους, όσο και από ξένους επισκέπτες. Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες κατασκευής ενός νέου

Μονοπατιού στην κοιλάδα Σταυροβουνιού της Δασικής Περιφέρειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου μήκους 0,8 χιλιομέτρων ενώ ξεκίνησαν οι εργασίες για την κατασκευή του Μονοπατιού «Σελλάδι της Τρύπας – Γεφύρια» στην κοιλάδα Ρούδια του Δάσους Πάφου.

12. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εξαγωγή ξυλείας και η διάθεσή της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών πριστηρίων. Εξήχθηκαν 1.841,829 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων κλπ. Από την ποσότητα αυτή, τα 656,817 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα ιδιωτικά δάση εξήχθηκαν 730,230 κυβικά μέτρα στρογγύλης ξυλείας, ενώ από άλλες περιοχές άλλα 59,193 κυβικά μέτρα.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, από τα Κρατικά Δάση πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων 9.335,903 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας. Από την ποσότητα αυτή, τα 6.432,500 κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα ιδιωτικά δάση εξήχθηκαν 1.157,009 κυβικά μέτρα κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας, ενώ από χαλίτικες και άλλες περιοχές άλλα 527,140 κυβικά μέτρα. Εκδόθηκαν επίσης 12 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων που παράγουν πριστή ξυλεία.

13. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Εντός του υπό αναφορά έτους συνεχίστηκαν οι εργασίες πεδίου για τη χαρτογράφηση όλων των δασικών εκτάσεων στις οποίες ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο η Κυπριακή Δημοκρατία και οι οποίες ξεκίνησαν το Φεβρουάριο του 2015. Κατά το υπό επισκόπηση έτος, σε Παγκύπρια κλίμακα ολοκληρώθηκαν οι εργασίες σε 636 Κτηματικά Σχέδια συνολικής έκτασης 252000ha. Εγκρίθηκε το σχέδιο Δασικής Διαχείρισης του Ευκαλυπτώνα στη Περιοχή Φασουρίου και ξεκίνησε η υλοποίηση του.

14. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2018 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις και δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 1.339,45 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Από κώνους που μαζεύτηκαν από το Τμήμα Δασών εκκοκκίστηκαν 30 κιλά σπόρων και

άλλα 1.299 κιλά εκκοκκίστηκαν από κώνους που αγοράστηκαν από ιδιώτες. Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια του Τμήματος Δασών στην Αθαλάσσα, Πλατάνια, Φασούρι, και Σταυρό της Ψώκας το 2018 ήταν 96.391.

15. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Κατά το 2018 ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη και ενημέρωση της νέας επίσημης Ιστοσελίδας του Τμήματος, η οποία τέθηκε σε λειτουργία τον Αύγουστο του 2018. Παράλληλα, εντός του έτους, το τμήμα δημιούργησε λογαριασμό στο Μέσο Κοινωνικής Δικτύωσης Facebook, με σκοπό την άμεση ενημέρωση του κοινού, την προβολή του Τμήματος και της συνεισφοράς του, καθώς επίσης και την ευαισθητοποίηση του κοινού για διάφορα περιβαλλοντικά θέματα και ειδικά στο θέμα των δασικών πυρκαγιών.

16. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο βελτιώθηκε και ασφαλτοστρώθηκε τμήμα 7,060 χιλιόμετρα του δρόμου Άγιος Θεόδωρος - Κούρδαλι, 0,543 χιλιόμετρα του δρόμου Λυθροδόντα – Μάντρα του Καμπιού, 0,745 χιλιόμετρα του δρόμου Δελίκηπου – Λυθροδόντα καθώς και 0,300 χιλιόμετρα της Νότιας πλευράς, του δρόμου στον Τομέα Πυροπροστασίας και Δασικής Μηχανικής στην Αθαλάσσα. Επίσης, συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 2,37 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης.

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί δικό του τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες για τη συντήρηση και βελτίωση του συστήματος.

Μέσα στο 2018, ολοκληρώθηκε η κατασκευή των πιο κάτω νέων έργων:

- Γραφεία Μονάδας Πτητικών Μέσων στη Λάρνακα,
- Νέων χώρων υγιεινής στον εκδρομικό χώρο Μαυραλλή της Δασικής Περιφέρειας Πάφου,
- Νέων χώρων υγιεινής στη θέση παρατήρησης Ληστοβούνου,

Επίσης, εντός του έτους άρχισαν οι εργασίες για την ανέγερση νέου αναψυκτηρίου στην τοποθεσία "Κόννοι" του Εθνικού Δασικού Πάρκου Κάβο Γκρέκο, καθώς και κατασκευή μεταλλικού στεγάστρου για φύλαξη υλικών στον Κλάδο Δασικής Μηχανικής στην Αθαλάσσα. Επιπλέον, έγιναν και άλλες εργασίες για επέκταση, βελτίωση και

συντήρηση των κτηρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος ενώ παράλληλα έγιναν και εργασίες ενίσχυσης της ασφάλειας των αποθηκών φύλαξης μηχανημάτων του Τμήματος μετά από συστάσεις της Αστυνομίας Κύπρου για αντιμετώπιση του προβλήματος των διαρρήξεων και κλοπών.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με τέσσερα (4) νέα μεγάλα πυροσβεστικά οχήματα και 13 μικρά πυροσβεστικά οχήματα ταχείας επέμβασης. Παραλήφθηκαν επίσης, δύο (2) καινούργιοι προωθητές γαιών καθώς και δύο (2) φορτηγά οχήματα για τη μεταφορά τους σε περίπτωση πυρκαγιάς. Αγοράστηκαν επίσης οκτώ (8) καινούργια οχήματα μεταφοράς προσωπικού καθώς και δύο (2) οχήματα μεταφοράς εμπορευμάτων. Επίσης, αγοράστηκαν διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα.

Κατά το 2018 συνεχίστηκε η λειτουργία των μηχανουργείων του Τμήματος στην Αθαλάσσα, Σταυρό Ψώκας και Πλατάνια.

17. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άρχισε η ετοιμασία της τελικής Πρότασης για τη λειτουργία του Δασικού Κολεγίου Κύπρου ως Δασικού Επιμορφωτικού/ Εκπαιδευτικού Κέντρου που να περιλαμβάνει και την επαναλειτουργία του κύκλου σπουδών στη Δασοπονία, καθώς και την πιθανή συνεργασία με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου που εκδήλωσαν ενδιαφέρον για αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του Δασικού Κολεγίου Κύπρου. Το 2018 πραγματοποιήθηκαν τόσο από το Δασικό Κολέγιο όσο και από τον Πυρήνα Μάθησης του Τμήματος Δασών αριθμός εκπαιδεύσεων και προγραμμάτων συναφή με τα δάση, το δασικό τομέα και την προστασία του περιβάλλοντος.

18. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση των δασοβοτανικών κήπων και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα κλπ.

19. ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ

Το Τμήμα εντός του 2018, στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Η εκστρατεία διαφώτισης κυμάνθηκε στα ίδια πλαίσια όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια. Οργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις και έγιναν διαλέξεις σχετικές με δασικά θέματα με έμφαση στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και στην επέκταση του πρασίνου.

20. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΑΣΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το προσωπικό που απασχολήθηκε από το Τμήμα Δασών κατά το 2018 ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι και άλλο δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό: 232
- Δασικοί υπάλληλοι (Εργοδοτούμενοι Ορισμένου Χρόνου): 46
- Γραμματειακό και Λογιστικό προσωπικό: 13
- Τακτικό ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό: 127
- Έκτακτο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό:
    - 713 άτομα από τις 713 εγκριμένες θέσεις (Ο αριθμός των ατόμων αυτών αντιστοιχεί σε 593 μονάδες πλήρους απασχόλησης)
- Αποσπασμένο προσωπικό: 14

Παράλληλα, εντός του 2018 στο πλαίσιο του σχεδίου της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, "Σχέδιο Τοποθέτησης Δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) για Απόκτηση Εργασιακής Πείρας στον Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο Τομέα", στο Τμήμα Δασών απασχολούνται 5 άτομα τα οποία εργάστηκαν από το Νοέμβριο του 2018 και θα ολοκληρώσουν την απασχόληση τους τον Απρίλιο του 2019.

(β) Προσφορά εργασίας σε περίοικους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής του Κράτους που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περίοικους των δασών.

Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε άμεσα από το Τμήμα Δασών μέσω εργοδότησης σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 141.861 ανθρωποημέρες. Πέραν της απασχόλησης στο Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός

ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτηρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας το οποίο έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, εντός του 2018, έγιναν Εκτιμήσεις Κινδύνων για όλες τις δασικές εργασίες, οι οποίες αναθεωρούνται κάθε χρόνο, τόσο για ενημέρωση των νεοεισερχομένων, όσο και για υπενθύμιση των εργασιακών κινδύνων στο μόνιμο προσωπικό.

Εντός του 2018, συνέβησαν 19 γνωστοποιήσιμα εργατικά ατυχήματα, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό 22 εργαζομένων του Τμήματος. Μη γνωστοποιήσιμα ατυχήματα δεν υπήρξαν, ενώ καταγράφηκε ένα (1) επικίνδυνο συμβάν. Όλοι οι τραυματισμοί ήταν ελαφριοί και μόνο ένας (1) ήταν σοβαρός.

21. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συνεργασίας της Κύπρου με άλλες χώρες σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στο δασικό τομέα έγιναν τα πιο κάτω:

(α) Διμερή συνεργασία

Το Τμήμα Δασών, ανταποκρινόμενο στα αιτήματα διαφόρων χωρών για διμερή ή τριμερή συνεργασία, καθώς επίσης στις ανάγκες, οι οποίες προέκυψαν από τις επισκέψεις του Προέδρου ή άλλων αξιωματούχων της Κύπρου σε διάφορες χώρες, καθώς και από τις επισκέψεις αρχηγών και αξιωματούχων άλλων κρατών στην Κύπρο, έκανε εισηγήσεις οι οποίες αφορούσαν στην ανάπτυξη της συνεργασίας της Κύπρου με τρίτες χώρες σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του.

(β) Μνημόνιο Συναντίληψης για συνεργασία Κύπρου - Λιβάνου στον τομέα της κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών

Με βάση τις εισηγήσεις του Τμήματος, στις 30 Νοεμβρίου, 2017 ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, υπέγραψε μαζί με τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας του Λιβάνου, Μνημόνιο Συναντίληψης για τη συνεργασία της Κύπρου και του Λιβάνου στον τομέα της κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών. Για την εκπλήρωση των

υποχρεώσεων που προέκυψαν από την υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης, το Τμήμα Δασών ορίστηκε ως Αρμόδια Αρχή (Competent Authority) για την εφαρμογή του Μνημονίου.

22. ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α) Θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2018 ήταν τα ακόλουθα:

- Ο Διεθνής Διάλογος για τα Δάση, οι δια-συνοδικές δραστηριότητες του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF και η συμβολή του στην επίτευξη των παγκόσμιων Στόχων για την Αειφόρο Ανάπτυξη (SDGs),
- Η εφαρμογή της απόφασης της Ειδικής Υπουργικής Διάσκεψης της Μαδρίτης, της πρωτοβουλίας FOREST EUROPE, σχετικά με μια Νομικά Δεσμευτική Συμφωνία για τα Δάση στην Ευρώπη και τις προοπτικές επανέναρξης των διαπραγματεύσεων για μια τέτοια συμφωνία
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 24ης Συνόδου της Επιτροπής για τη Δασοπονία (Committee on Forestry – COFO) της FAO (Ρώμη, 16-20 Ιουλίου, 2018) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της,
- Η εφαρμογή του Πολυετούς Σχεδίου Υλοποίησης της νέας Δασικής Στρατηγικής της Ε.Ε. και η ενδιάμεση αξιολόγηση του
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT (Εθελοντικές Εταιρικές Συμφωνίες)
- Η αξιολόγηση των δασικών πυρκαγιών στην Ευρώπη το 2018 και Ενέργειες σε επίπεδο Ε.Ε. αναφορικά με την πρόληψή τους,
- Οι εθνικές πολιτικές για δραστηριότητες στα πλαίσια του LULUCF,

β) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

- Εφαρμογή του Νόμου 139(Ι)/2013 – Ο περί του Ελέγχου της Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας Νόμος του 2013. Εφαρμογή των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αρ. 995/2010, 607/2012 και 363/2012.

Κατά το 2018 ανανεώθηκαν 274 και εκδόθηκαν άλλες 32 νέες Άδειες Εμπορίας Καυσόξυλων. Επίσης, ανανεώθηκαν 69 και εκδόθηκαν άλλες 7 νέες Άδειες Εμπορίας Ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας.

Το 2018 πραγματοποιήθηκαν 43 έλεγχοι σε εμπόρους ξυλείας και προϊόντων ξυλείας, ενώ άλλοι 164 έλεγχοι έγιναν σε εμπόρους καυσόξυλων. Επίσης, για τη παράνομη κατοχή και μεταφορά καυσόξυλων εντός του υπό αναφορά έτους πραγματοποιήθηκαν 29 έλεγχοι σε υποστατικά καθώς και 18 έλεγχοι σε οχήματα. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν 8 έλεγχοι σε διαφημίσεις που αφορούσαν πώληση ξυλείας και προϊόντων ξυλείας και καυσόξυλων και 2 έλεγχοι σε φορείς εκμετάλλευσης ξυλείας.

- **Σύστημα Αδειών FLEGT**

Το Τμήμα Δασών ξεκίνησε από τις 15 Νοεμβρίου, 2016, την εφαρμογή του Νόμου 125(Ι)/2010 – Ο περί εφαρμογής του εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας και Προϊόντων Ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση Νόμος του 2010 και των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αρ. 2173/2005 και 1024/2008. Η εφαρμογή του Νόμου περιλαμβάνει ελέγχους, αποδοχή ή απόρριψη αδειών FLEGT, καθώς και φυσικούς ελέγχους σε εμπορεύματα στα σημεία εισόδου στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το 2018, ελέγχθηκαν 135 άδειες FLEGT που αφορούσαν αντίστοιχες εισαγωγές ξυλείας και προϊόντων ξυλείας από την Ινδονησία.

γ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2018 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη καθώς και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Κατά το 2018, δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά/ ξενιστές τόσο για το έντομο *Ips sexdentatus*, όσο και για το μύκητα *Seiridium cardinale.*

Στα πλαίσια των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC η Κύπρος διεξήγαγε ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι των οργανισμών καραντίνας. Από τις επισκοπήσεις εντός του 2018 δεν εντοπίστηκε κανένας επιβλαβής οργανισμός.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους "Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003" έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι εγγεγραμμένα στους εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

Επίσης, το Τμήμα Δασών ανάρτησε εντός του 2018 στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όλα τα στοιχεία που αφορούν τον «Εθνικό Κατάλογο Βασικού Υλικού» για όλα τα δασικά είδη της Κύπρου που εμπίπτουν στην οδηγία 1999/105, με βάση τις οδηγίες «FOREMATIS» που απεστάλησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

δ) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Το 2018, έγινε πρώτη προκήρυξη του Καθεστώτος 8.4: “Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων”. Ολοκληρώθηκε επίσης, η εξέταση όλων των αιτήσεων και ενημερώθηκαν σχετικά οι αιτητές των προηγούμενων χρόνων.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Διεθνές πρόγραμμα ICP-Forests και Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα FutMon-Life+)**

Στα πλαίσια του προγράμματος "ICP Forests", συνεχίστηκε η συλλογή στοιχείων, οι μετρήσεις, οι εκτιμήσεις και γενικά η παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ